

Inhoudstafel

- 12 **Inleiding**
Eric Lauwers, directeur van de Professionele vereniging voor creatieve beroepen – SMart
- 18 **Voorwoord**
De start van een loopbaan als kunstenaar/ creatieve professional: een sinecure? Definitie, determinanten, motieven
Anne Dujardin en **Louis-Henri Volont**, onderzoekers van het studie bureau van de Professionele vereniging voor creatieve beroepen – SMart
- 34 **Hoe wordt men kunstenaar?**
- 36 **De wegen naar kunst. Waarom en hoe wordt men kunstenaar?**
Laetitia Sibaud, postdoctoranda bij de *Fondation Maison des sciences de l'homme* (Frankrijk)
- 54 **Kennisverwerving bij creatieve beroepen: van officieel onderwijs tot 'plantrekkerij'**
Roger Burton, aanbrenger van ideeën bij de Professionele vereniging voor creatieve beroepen – SMart
- 62 **De kunstenaar als autodidact**
Rudi Laermans, gewoon hoogleraar sociale theorie aan de faculteit Sociale Wetenschappen van de KU Leuven
- 76 **Frédéric Platéus, beeldend kunstenaar en Nick Hannes, fotograaf, aan het woord**

- 80 **De school als ontwikkelingsfactor?**
Een analyse van de kunstopleidingen: over talent, het ritme van de opleiding en het creatieproces
Jérémie Vandebunder, doctorandus in de sociologie aan de Universiteit van Versailles en het *Laboratoire Printemps* (Frankrijk)
- 100 **Het begin van een artistieke loopbaan**
Een enquête bij een groep gediplomeerden van een kunsthogeschool
Julie Dupont, werkzaam aan de *Ecole supérieure des Arts Saint-Luc Bruxelles*
- 110 **Hannelore Van den Abeele, docente Sint-Lucas Gent en Caroline Mierop, directrice van de Nationale hogeschool voor visuele kunsten La Cambre, aan het woord**
- 114 **Welke ondersteuning bij het starten in een creatieve loopbaan?**
- 116 **Welke ondersteuning biedt de Federatie Wallonië-Brussel voor de lancering van creatieve loopbanen?**
Alain de Wasseige, auteur van meerdere publicaties over de cultuurpolitiek van de Federatie Wallonië-Brussel, interview opgetekend door **Julie De Boe**, projectmedewerkster van het studie bureau van de Professionele vereniging voor creatieve beroepen – SMart
- 128 **Welke ondersteuning biedt de Vlaamse Gemeenschap voor de lancering van creatieve loopbanen?**
Laura Herman, freelance schrijver en curator

- 142 **Steunmaatregelen voor beginnende kunstenaars**
Quentin de Ghellinck en **Tim Jansens**, projectmedewerkers van het studie bureau van de Professionele vereniging voor creatieve beroepen – SMart
- 162 **Benoit Vreux, directeur van het Centre des Arts Scéniques (CAS), aan het woord.** Interview opgetekend door **Quentin de Ghellinck**, projectmedewerker bij het studie bureau van de Professionele vereniging voor creatieve beroepen – SMart
- 167 **Julie Van Elslande, consultant bij het Kunstenloket aan het woord.** Interview opgetekend door **Tim Jansens**, projectmedewerker bij het studie bureau van de Professionele vereniging voor creatieve beroepen – SMart
- 172 **Repressief liberalisme**
Over kunst, markt en cultuurbeleid in Nederland
Pascal Gielen, professor kunstsociologie en directeur van het onderzoekscentrum *Arts in Society* verbonden aan de Rijksuniversiteit Groningen (Nederland)
- 194 **De begeleiding van opkomende kunstenaars:**
een complexe zaak voor de culturele beleidsmakers in Frankrijk
Pascal Bonniel-Chalier, consultant verbonden aan het culturele dienstverleningsdraagvlak *La terre est ronde* en **Jacques Bonniel**, lector aan de *Université Lumière Lyon2* (Frankrijk)
- 208 **Julie Nathan, theateractrice, en Lisa Matthys, grafisch kunstenaar, aan het woord**

- 212 **Starten in een creatieve loopbaan - een beslissende periode?**
- 214 **Welk statuut voor beginnende kunstenaars?**
Sébastien Bours, jurist bij de juridische dienst van de Professionele vereniging voor creatieve beroepen – SMart
- 226 **Van de toneelschool naar de arbeidsmarkt:** wordt de logica van het projectwerk onderbroken of behouden?
Rachel Brahy, wetenschappelijke coördinatrice van het *Maison des Sciences de l'Homme* van de Universiteit van Luik en **Virginie Xhaufclair**, lesgeefster aan het HEC-ULg
- 244 **Julie Nathan, theateractrice, Nick Hannes, fotograaf, en Sophie Vanhulst, theateractrice, aan het woord**
- 248 **Jongleren met verwachtingen.** De start van een kunstenaars-loopbaan
Jérémy Sinigaglia, doctor in de sociologie en onderzoeker in het laboratorium SAGE (*Sociétés, Acteurs, Gouvernement en Europe*) van de Universiteit van Straatsburg (Frankrijk)
- 256 **Fasen en succesfactoren in de artistieke loopbaan**
Sofie van den Borne, master kunstbeleid en -management aan de Universiteit Utrecht (Nederland)
- 276 **De context verkennen om beter te kunnen ageren?**
- 278 **On track. Instroom in de kunstwerkplaatsen**
Delphine Hesters en **Greet Simons**, onderzoekers Vlaams Theater-instituut

- 294 **De doorbraak in de alternatieve mainstream**
Gert Keunen, doctor in de cultuursociologie en docent muziekgeschiedenis en muziekindustrie in Tilburg (Fontys Hogeschool voor de Kunsten/Rockacademie), Hasselt (pxL Music), Brussel (Erasmus Hogeschool/Rits) en Gent (*School Of Arts/Conservatorium*)
- 308 **Reizen en leren**
Cristina Ortega, directrice van het Instituut voor Vrijtijdsstudies aan de faculteit van de sociale- en menswetenschappen van de Universiteit van Deusto (Spanje) en **Xabier Landabidea**, doctorandus aan het Instituut voor Vrijtijdsstudies van de Universiteit van Deusto (Spanje)
- 318 **Samenvatting**
Julie De Boe en **Quentin de Ghellinck**, projectmedewerkers bij het studiebureau van de Professionele vereniging voor creatieve beroepen – SMart
- 324 **Slotbedenkingen**
Roger Burton, aanbrenger van ideeën bij de Professionele vereniging voor creatieve beroepen – SMart
- 328 **Biografie van de auteurs**
- 338 **Bibliografie van de auteurs**
- 354 **Voorstelling van het studiebureau van de Professionele vereniging voor creatieve beroepen - SMart**